

ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา
เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
กล้วยตากบางกระท่อม พืชณุโลก
ทะเบียนเลขที่ สช 61100107

เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปตาม พระราชบัญญัติคุ้มครอง
สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
บริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
(ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ กล้วยตากบางกระท่อม พืชณุโลก คำขอเลขที่
58100129 ทะเบียนเลขที่ สช 61100107 ซึ่งมีรายการทางทะเบียนตามบัญชีแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันยื่นคำขอขึ้นทะเบียน 23 กันยายน 2558

ประกาศ ณ วันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2561

น. ทังสุบุตร

(นายทศพล ทังสุบุตร)
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

ทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

กล้วยตากบางกระทุ่ม พิษณุโลก

- (1) เลขที่คำขอ 58100129 ทะเบียนเลขที่ สช 61100107
- (2) วันที่ยื่นคำขอ 23 กันยายน 2558 วันที่ขึ้นทะเบียน 23 กันยายน 2558
- (3) ผู้ขอขึ้นทะเบียน (1) นางสาวจิราพร พงศ์จักรพันธ์ (2) นางอารมณ นาคเที่ยง
(3) นางเดือนตา ใจเที่ยงธรรม (4) นางพรรณิ สุวาส (5) นางกิมไล้ แสงสมัย
(6) นางกัญญารัตน์ พักเงิน (7) นางละเอียด สิงห์ลักษณ์
(8) นางสาวฐิติยาภรณ์ ทะรังศรี (9) นายเจนวิทย์ จันทรา
(10) นางสาวสมถวิล วิกิจการโกศล (11) นายวุฒิชัย ชะนะมา
(12) นางบุญศักดิ์ มาช้า (13) นางสาวศิลาพร สิงห์ลักษณ์
ที่อยู่ เลขที่ 174/1 หมู่ 5 ตำบลบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก 65110
- (4) รายการสินค้า กล้วยตาก

- (5) คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า
คำนิยาม

กล้วยตากบางกระทุ่ม พิษณุโลก (Bangkrathum Phitsanulok Dried Banana) หมายถึง
กล้วยตาก ที่มีเนื้อแห้งเนียนละเอียด เหนียวนุ่ม ไม่มีเม็ด รสชาติหวานเป็นธรรมชาติ ผลิตจากกล้วยน้ำว้าพันธุ์
มะลิอ่อน พันธุ์นวลจันทร์ พันธุ์ปากช่อง 50 หรือพันธุ์พื้นเมือง ในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก และตำบลท่าพ้อ
อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร

ลักษณะของสินค้า

- รูปร่าง กลม แบน หรือแผ่น
- สี สีน้ำตาลเนียน
- เนื้อ เนื้อแห้งละเอียด ไม่มีเม็ด เหนียวนุ่ม
- กลิ่น หอม
- รสชาติ หวานเป็นธรรมชาติ

กระบวนการผลิต

วัตถุดิบ

กล้วยน้ำว้าพันธุ์มะลิอ่อง พันธุ์นวลจันทร์ พันธุ์ปากช่อง 50 หรือพันธุ์พื้นเมือง ที่ปลูกในจังหวัด พิษณุโลก และตำบลท่าพ้อ อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

การปลูก

(1) คัดเลือกพันธุ์กล้วย ได้แก่ กล้วยน้ำว้าพันธุ์มะลิอ่อง พันธุ์นวลจันทร์ พันธุ์ปากช่อง 50 หรือพันธุ์พื้นเมืองที่มีลักษณะผลโต ใสขาว และไม่มีเมล็ด

(2) ใช้หน่อเหง้า ปลูกในดินร่วน ขนาดหลุม 30 เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างหลุมปลูก 4 x 4 เมตร หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่

การแปรรูป

(1) ตัดเครือกล้วยเมื่อกล้วยออกปลีได้ในช่วง 100 - 120 วัน หรือตัดเมื่อเห็นผลของหวีสุดท้ายที่ เรียกว่า “หวีตีนเต่า” มีขนาดโต แล้วตัดแบ่งกล้วยเป็นหวี บ่มให้สุกโดยเรียงกล้วยทับกัน 3 - 5 ชั้น คลุมด้วยผ้า พลาสติกไว้ 24 ชั่วโมง แล้วเปิดผ้าออกทิ้งไว้ 4 - 6 วัน

(2) เมื่อกล้วยสุกได้ที่ นำมาปลอกเปลือก ลอกเส้นใยออกให้หมด ใช้มีดตัดปลายกล้วยเล็กน้อยเพื่อไม่ให้กล้วยดำ แล้วเรียงบนตะแกรง ตากในโดมพาราโบลา หรือในที่ที่สามารถกันฝุ่นและแมลงได้

(3) ในตอนเย็นเก็บรวบรวมกล้วยที่ตากไว้ด้วยกัน รุ่งเช้าจึงนำไปตากใหม่ ทำซ้ำ 4 - 6 วันตามฤดูกาล จะได้กล้วยตากที่มีรูปทรงแบบกลม แล้วจึงนำไปบรรจุหีบห่อ

(4) กล้วยตากแบบแบน หลังจากตากได้ 4 วัน ใช้เครื่องแบนกล้วย จากนั้นนำไปตากต่ออีก 2 วัน แล้วจึงนำไปบรรจุหีบห่อ

(5) กล้วยตากแบบแผ่น หลังจากตากได้ 1 วัน กดกล้วยตากให้แบนเรียบบนแผ่นพลาสติกใสแล้วตาก ต่อไปอีก 1 วัน จากนั้นลอกแผ่นพลาสติกใสออก แล้วนำไปอบที่อุณหภูมิ 40 - 50 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 20 นาที แล้วจึงนำไปบรรจุหีบห่อ

การบรรจุหีบห่อ

รายละเอียดการใช้สิ่งป้องซีทางภูมิศาสตร์บนฉลากสินค้า ประกอบด้วยคำว่า

“กล้วยตากบางกระทุ่ม พิษณุโลก” และ/หรือ “Bangkrathum Phitsanulok Dried Banana” และ/หรือ “Glulai Tak Bangkrathum Phitsanulok” พร้อมระบุวัน เดือน ปี ที่ผลิต และวัน เดือน ปี ที่ควรบริโภค

(6) ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ จังหวัดพิษณุโลก และตำบลท่าพ้อ อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร มีลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศที่คล้ายคลึงกัน โดยทางตอนเหนือและตอนกลางมีลักษณะภูมิประเทศเป็นเขตที่ราบสูง ด้านตะวันออกและตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นที่ราบหุบเขานครไทยและหุบเขาชาติตระการ โดยหุบเขานครไทย

มีดินตะกอนที่อุดมสมบูรณ์ที่มีลักษณะเป็นแบบคั้งกระทะ ส่วนหุบเขาชาติตระการมีรูปร่างคล้ายพระจันทร์เสี้ยวมีดินตะกอนที่อุดมสมบูรณ์ พื้นที่ตอนกลางทางใต้เป็นที่ราบและตอนใต้เป็นที่ราบลุ่ม มีลักษณะภูมิอากาศที่ได้รับพลังงานความร้อนจากดวงอาทิตย์มากกว่าบริเวณอื่นๆ อีกทั้งยังอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมที่พัดผ่านจากมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก ทำให้มีอากาศร้อน เหมาะแก่การเจริญเติบโตของกล้วย ทำให้กล้วยที่ปลูกในบริเวณนี้เจริญเติบโตได้ดี

ประวัติความเป็นมา ในปี พ.ศ. 2475 มีชาวบ้านอพยพมาอยู่ที่อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก โดยได้นำหน่อกล้วยน้ำว้า “พันธุ์มะลิอ่อน” มาปลูกในพื้นที่นี้และขยายพันธุ์จนเต็มพื้นที่ประมาณหลายร้อยไร่ เพื่อทำการจำหน่าย แต่พบว่ามียักษ์ปลายนเครือหรือที่เรียกว่า “กล้วยตีนเต่า” เป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นกล้วยที่ขายไม่ได้ และทำให้เกิดปัญหาหากกล้วยเน่าเสีย จึงเกิดความคิดที่จะนำกล้วยไปตากแดดเพื่อเป็นการถนอมอาหารเหมือนการทำผักกาดเค็ม โดยไม่ใช้ส่วนผสมใดๆ ในการเพิ่มรสชาติ จนได้กล้วยตากบางกระทุ่ม พิษณุโลกที่คนต่างถิ่นชอบในรสชาติ จนกลายเป็นสินค้ามีชื่อของจังหวัดพิษณุโลกเป็นที่รู้จักแพร่หลายของคนทั่วประเทศ

ในปัจจุบัน จังหวัดพิษณุโลกได้มีการจัดงานเกี่ยวกับกล้วยตากบางกระทุ่ม พิษณุโลก เป็นประจำต่อเนื่อง ในทุกๆ ปี เช่น งานวันของดีเมืองกล้วยตาก การจัดแสดงสินค้านานาชนิด เป็นต้น

(7) ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การปลูกและผลิตกล้วยตากบางกระทุ่ม พิษณุโลก ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก และตำบลท่าหอ อำเภอเมืองพิิจิตร จังหวัดพิิจิตร รายละเอียดปรากฏตามแผนที่

(8) การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

การควบคุมการผลิต

- (1) กล้วยตากบางกระทุ่ม พิษณุโลก ต้องผลิตในเขตพื้นที่ที่กำหนด และตามกระบวนการผลิตข้างต้น
- (2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตกล้วยตากบางกระทุ่ม พิษณุโลก รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

(9) เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

- (1) จัดให้มีระบบการตรวจสอบและควบคุม ทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด
- (2) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า ที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์กล้วยตากบางกระทุ่ม พิษณุโลก
- (3) ผู้ขอขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า จะต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์กล้วยตากบางกระทุ่ม พิษณุโลก

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์
กล้วยตากบางกระท่อม พิษณุโลก

ขอบเขตพื้นที่การปลูกและผลิตกล้วยตากบางกระท่อม พิษณุโลก ครอบคลุมพื้นที่จังหวัด
พิษณุโลก และตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร